

RAHANDUSMINISTEERIUM

Puhta tööstuse leppe riigiabi raamistiku Eesti seisukohad

Kaupo Raag

Riigi osaluspoliitika ja riigiabi valdkonna juht

Juuni 2025, Tallinn

Taust

- 26.02.2025 võttis Euroopa Komisjon vastu teatise „Puhta tööstuse kokkulepe: Konkurentsivõime ja CO₂-heite vähendamise ühine tegevuskava“ (i.k *Clean Industrial Deal*, **CID**)
- 11.03.2025 avaldati puhta tööstuse leppe riigiabi raamistiku (**CISAF**) tekst ning avati avalik konsultatsioon tähtajaga **1. mai**.
- Seisukohtade kujundamisel on arvestatud Eesti seisukohtadega Euroopa Liidu ühtse turu tuleviku kohta (heaks kiidetud Vabariigi Valitsuse 16.10.2024 istungil ja Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni 4.11.2024. istungil).

Puhta tööstuse kokkulepe e CID

- Puhta tööstuse kokkuleppes keskendutakse energiamahukatele tööstusharudele ja puhtale tehnoloogiale.
- CID-i eesmärgid valdkonnapõhiselt:
 - taskukohase energia kättesaadavuse parandamine;
 - puhta tehnoloogia toodete nõudluse ja pakkumise suurendamine;
 - avaliku ja erasektori investeeringute võimaldamine;
 - ringmajanduse edendamine;
 - rahvusvaheliste partnerluste arendamine ning oskuste ja kvaliteetsete töökohtade tagamine sotsiaalse õigluse nimel.
- Vaja suures mahus investeeringuid, sh **riigiabi**.

Puhta tööstuse leppe riigiabi raamistik

- Raamistik sisaldab nelja valdkonda:
 - Abi taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamiseks;
 - Abi tööstuse CO₂ heite vähendamiseks
 - Puhta tehnoloogia piisava tootmisvõimsuse tagamiseks antav abi;
 - Erainvesteeringute riski vähendamise meetmed.
- Lisaks on CISAF-il lisa 1, mis käsitleb võimsusmehhanismide rakendamist elektriturul
- Euroopa Komisjon plaanib raamistiku kehtestada 25.06 ja see kehtib kuni 2030. a lõpuni

Eesti seisukohtade kujunemine

- Seisukohad koondas Rahandusministeerium Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, Kliimaministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Kaitseministeeriumi sisendi alusel.
- Rahandusministeerium esitas Eesti seisukohtade eelnõu tagasiside saamiseks Eesti Kaubandus-Tööstuskojale ning Eesti Tööandjate Keskliidule.
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) esitas raamistiku eelnõu sisendi kogumiseks 21 erialaliidule (sh Tööandjate Keskliidule ja Kaubandus-Tööstuskohale)
- Tagasisidet andsid Keemiatööstuste liit ning Kaubandus-Tööstuskoda.
- Seisukohti tutvustati Euroopa Liidu koordinatsioonikogus 16.04 ja kiideti heaks Vabariigi Valitsuses 22.05.2025.

Eesti seisukohad

- Eesti toetab üldjoontes puhta tööstuse riigiabi raamistiku eelnõu, mis võimaldab raamistikus toodud juhtudel saada Euroopa Komisjonilt kiiresti riigiabi lubavat otsust.
- Spetsiifilisemalt toetame:
 - taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamiseks antava abi andmise tingimusi (CISAF-i osa 4);
 - riigiabi andmise tingimusi investeeringuteks energia omatootmisse ning tööstusliku soojuse taaskasutamiseks (osa 5);
 - võimalust abi anda puhta tehnoloogia piisava tootmisvõimsuse tagamiseks, sh süsiniku kogumiseks, kasutamiseks ja säilitamise seadmete tootmiseks (osa 6);
 - erainvesteeringute riskide vähendamise meetmeid, mis võimaldaks Eestisse tuua uusi tehnoloogiaid kasutavaid energiataristu investeeringuid läbi võimaluse pakkuda riskikapitali investeeringutele riiklikke garantiisid (osa 7).

Eesti seisukohad (jätk)

- Ettepanekud või märkused:
 - Raamistikus võiks olla rohkem võimalusi puhta tööstuse kokkuleppe muude eesmärkide (ringmajandus, taastuvelektrit tarbivad tehnoloogiad) toetamiseks ja see võiks olla paindlikumate tingimustega.
 - Pole põhjendatud nõuda liikmesriikidelt põhjendusi, kui abikavad on piiratud vaid teatud sektoritega, ja karistada neid investeeringute valmimise tähtaegade ületamise eest, kui see on tingitud abisaajast sõltumatutest asjaoludest.
 - Teeme ettepaneku rakendada raamistikus läbivalt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ühesuguseid abi osakaalude suurendamise võimalusi: väikeettevõtjatele 20 protsendipunkti ja keskmise suurusega ettevõtjatele 10 protsendipunkti.

Eesti seisukohad lisa 1 kohta

- Toetame elektriturul võimsusmehhanismide paindlikumat rakendamist, kuid teeme täiendavad ettepanekud:
 - Lisada võimalus lähtuda reservvõimsuse mehhanismi vajaduse kindlakstegemisel peale üleeuroopalise süsteemivõimekuse analüüsi (ERAA) ka siseriiklikust analüüsist (NRAA).
 - Võimaldada väikeriikidele ja piiratud tarbimispaindlikkusega piirkondadele suuremat paindlikkus jaotada võimsusmehhanismide kulusid tarbijate vahel.
 - Pikendada strateegilise reservi lepingute sõlmimise võimalikku perioodi (1 aasta), suurendamaks võimalust, et juhitavad tootmisvõimsused ei lahku turult jäädavalt ning neid oleks hiljem võimalik strateegilise reservi tagamiseks kasutada

RAHANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!

Küsimused-vastused.

Kaupo Raag

Riigi osaluspoliitika ja riigiabi valdkonnajuht
kaupo.raag@fin.ee

